Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

3-йил чиқиши
4 МАРТ 1968 й.
ДУШАНБА
№ 53 (512).
БАҲОСИ 2 ТИЯИН.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

• Булар шаҳримиз бунёдкорлари

ҚУРУВЧИЛАР СОВҒАЛАРИ

Пойтахтимизда умумхалқ ҳашари бошланганига икки йил бўляпти. Дўстларимиз деярлик ҳар ҳафтада янги уй-жой биноларини тошкентликларга совға қилишяпти.

Киров районидаги Марказ-5 да меҳнат қилаётган саратовлик уйсозлар кечагина 48 хонадонга мўлжалланган 4 қаватли уйни фойдаланишга топширдилар. Улар 1 Май байрамига 2 та 9 қаватли, ноябрь байрамигача 3 та 9 қаватли ҳамда 3 та 4 қаватли уйни битказишга аҳд қилганлар.

* * *

Шу марказда баракали меҳнат қилаётган тулалик бинокорлар сўнгги уйни пардозлашга киришдилар. Улар ўз зи...маларига олган мажбуриятларини 1 Майгача бажаришга аҳд қилишган.

* * *

Бу ерда сибирликлар билан ёнма-ён меҳнат қилаётган краснодарликлар пермликларни ўзаро мусобақага чорлашган. Мусобақадошлар 1 Май байрамигача тўртта 4 қаватли бинони ҳамда 10 та коттеджни тошкентликларга туҳфа этиш мажбуриятини олдилар.

Шаҳримизнинг қаерига борманг меҳнат авжига чиқиб боряпти. Дўстларимиз барча имкониятларини ишга солиб, пойтахтликларни уй-жой билан таъмин этиш иштиёқидалар.

СУРАТЛАРДА: «Марказ-5 микрорайонида Краснодар кварталини бунёд этаётган бир группа краснодарлик илғор қурувчилар, (чапдан ўнгга) Т. Таранова, Г. Концевой, М. Полуденко ва Р. Киселевская ўртоқлар. Улар смена ва ойлик топшириқларини бир ярим баробарга етказиб адо этмоқдалар.

Чеҳрасида табассум ўйнаб турган манави бир группа бинокорлар эса «Марказ-5» микрорайонида қаҳрамон шаҳар Волгоград кварталини бунёд этаётган қурувчилардир. (чапдан ўнгга) комплекс бригада бошлиғи Д. Борисов, монтажчи А. Савин, дурадгорлар Н. Авдеев ва В. Долгин, ғишт терувчилар В. Карасев ҳамда В. Куцеба ўртоқлар. Кўкка бўй чўзган манабу муҳташам уйларни Москва атрофи шаҳарлари қурилиш-монтаж поездининг бунёдкорлари шу микрорайонда қисқа муддатда бунёд этганлар.

М. Нуриддинов фотолари.

ШАҲРИМИЗ ЯНГИЛИКЛАРИ

Чилонзор массивининг 18-кварталида 802-дорихона эшиклари очилди. Ҳозир Тошкентда ҳаммаси бўлиб 67 та дорихона ишлаб турибди.

* * *

Чилонзорнинг 18 кварталида 40-сартарошхона салони очилди. Сартарошхона яхши асбоб-ускуналар билан жиҳозланган.

* * *

Граждан авиациясининг ходимлари клубида республика кинематографчилари билан учрашувлар ўтказиш анъанага айланиб бормоқда.

Яқинда клубда авиаторлар ҳузурига «Ўзбекфильм» студиясининг «Наштар» сатирик журнали ходимлари меҳмон бўлиб келишди.

Учрашувда журнал бош редактори С. Абдуқаҳҳор сатирик киножурналнинг бу йилги режалари ва вазифалари ҳақида гапириб берди.

* * *

6-қурилиш бошқармасининг Д. Чулиш бошлиқ комплекс бригадаси аъзолари Киров номли маданият ва истироҳат боғидаги сунъий кўл оролчасида иккита бинони тикладилар. Бу бинолар қироатхона учун мўлжалланган бўлиб, ёз ойларида китобхонларга хизмат қила бошлайди.

Талаблар ўз вақтида...

«Кооппосилторг» базасининг 250 кишилик коллективи февраль ойи планини 105 процент қилиб адо этганлиги ҳақида рапорт берди.

— Коллективда меҳнат қилаётганларнинг ярмидан кўпини, — дейди директор ўринбосари Абдулла Миртурсунов, — комсомол-ёшлар ташкил этади. Посилкаларни ўз вақтида жўнатишда уларнинг хизмати катта бўляпти.

Ўтган ой давомида Ўрта Осиё республикалари ва Қозоғистоннинг беш областига 13 мингтадан ортиқ посилкалар юборилди. Хилма-хил галантерея моллари жойланган посилкалар район матлубот жамиятлари, қишлоқ магазинларига ўз вақтида етиб боряпти.

Коллективга республикамизнинг олис жойларидан турли хил галантерея буюмлари юборишларини сўраб кўплаб хатлар ҳам келиб туради. Февраль ойида келган шундай хатларнинг сони олти мингдан ортиб кетди.

«Бизнинг илтимосимизни эътиборга олиб юборган ўзбекча грампластинкалари н г и з учун сизлардан миннатдормиз», — деб ёзади жавоб хатида Андижон область, Хўжаобод районидаги Свердлов номли колхозда яшовчи Рўзибой Насриддинов. Бундай миннатдорчилик хатлари кўплаб келиб турибди.

Куни кеча пойтахтимизда очилган республика пахтакорларининг қурилтойи қатнашчиларига атаб бир неча минг сўмлик моллар чиқарилди. Шаҳримиз меҳмонлари кўн, трикотаж ва бошқа хил галантерея молларини харид қилдилар.

ФРОНТЧИЛАР УЧРАШУВИ

Яқинда Совет Иттифоқи Қаҳрамони, генерал-полковник В. М. Шатилов шаҳримизга меҳмон бўлиб келди. У Улуғ Ватан уруши йилларида 150-дивизияга қўмондонлик қилган. Дивизияда кўпгина ўзбек жангчилари бўлишган. Улар фашизм уяси Берлиннинг олинишида тарихий қаҳрамонлик кўрсатишди.

Собиқ қўмондон Тошкентдаги 161, 84- мактабларда, 1-автомобиль ремонти заводида, бир қатор маданий муассасаларда бўлди. Қаҳрамон В. Шатилов тошкентликларга Совет Армиясининг қудрати ва ўзбек жангчиларининг матонати ҳақида ҳикоя қилиб берди.

В. Шатилов билан ўзбек жангчиси Т. Султоновнинг учрашуви жуда қувончли бўлди. Ҳамшаҳаримиз Улуғ Ватан уруши йилларида ана шу дивизияда рота командири бўлиб хизмат қилган.

ПОЙТАХТИМИЗ МЕҲМОНЛАРИ

Генерал-полковник В. Шатиловнинг республикамиз бўйлаб саёҳатида ўзбек жангчиси ҳамроҳлик қилмоқда.

Собиқ фронтчилар Бухоро, Самарқанд, Андижонда бўлиб ўз сафдошлари билан учрашишадилар.

САЙЛОВЧИЛАР НАКАЗИ

«Бирлик» массивининг Акмал Икромов, «Янгиобод», Журжоний маҳаллаларида ободончилик ишларига етарли эътибор берилмаётир. Масалан, кўчалар чалакам-чатти асфальтланган. Сув таъминоти ҳам яхши эмас. 53-автобус кунгилдагидек қатнамайди. Мутахассислар етишмаслиги сабабли медпункт иши жонланмаган. Массивга бирорта ҳам телефон тортиб келинмаган. Булардан ташқари, замонавий болалар боғчалари, поликлиника қурилишига ҳам ҳаракат қилинмаётир.

Куни кеча массивдаги 193-мактаб қошидаги агитпунктда сайловчиларнинг ўз депутатлари билан бўлган учрашувида ана шу фактлар тилга олинди.

Учрашувда 229-сайлов округидан меҳнаткашлар депутатлари Октябрь район Советига сайланган депутат, шахсий пенсионер Ш. Пирмуҳамедов ҳисоб берди.

Депутат бўлиб ўтган сайловдан буён массивда бир қатор ишлар олиб борилганлигини гапирди ва сайловчиларнинг мазкур талабларини яқин орада бажаришга ишонтирди.

Шаҳримиздаги 2-тикув фабрикаси 11-кўйлаклар тикиш цехининг ёш чеварлари шу цехнинг пешқадам ишчиси, коммунистик меҳнат бригадаси аъзоси чевар тикувчиси Раиса Потанинани ўз устозлари деб биладилар. У смена ва ойлик топшириқларини 1,5 баравар адо этиб бажармоқда.

СУРАТДА: чевар Р. Потанина.

М. Нуриддинов фотоси.

БУГУН ПАНЖОБ КУНИ

Совет Ўзбекистони билан дўст Ҳиндистон ўртасидаги маданий алоқалар кун сайин ривожланиб боряпти. Ҳиндлар Совет Ўзбекистони меҳнаткашларининг экономика, фан ва маданият соҳасидаги ютуқларини қизиқиш билан кузатмоқдалар. Бунга ўзбек ва панжоб халқлари ўртасидаги дўстлик ёрқин мисол бўла олади. Панжоб штати Ҳиндистоннинг шимолидадир. Унинг иқлими ва табиати Ўзбекистон иқлимига ўхшашдир. Панжобликларнинг музикаси ва рақслари ҳам ўзбек санъатига ҳамоҳанг.

1958 йилда совет-ҳинд маданий алоқалар жамиятининг Ўзбекистон бўлими ташкил этилди. Бу бўлим шу кунга қадар бир қатор диққатга сазовор ишларни амалга оширди.

1964 йилда Тошкентда Ўзбекистон ва Панжоб маданий алоқалари тадбирлари имзоланди. Яқин кунларда Панжоб ва Харияна штатларидан ҳинд делегацияларининг келишлари кутилмоқда. Улар 1968—1970 йилларга мўлжалланган маданий алоқалар планини имзолашда қатнашадилар.

Совет-ҳинд маданий алоқалар жамиятининг Ўзбекистон бўлими ҳар йили Тошкентда март ойининг бошида Панжоб кунини ўтказиб келмоқда. Айни вақтда эса Панжобда Тошкент куни нишонланмоқда.

Панжоб куни шаҳримизда дўстлик байрами сифатида нишонланади. Чет эллар билан алоқа қилувчи дўстлик уйида санъаткорлар, ёзувчилар маданият арбоблари йиғилишиб, дўст мамлакатнинг муваффақиятлари ҳақида ҳикоя қилиб берадилар.

Ҳинд-совет дўстлик жамиятининг Панжоб бўлими ўтказаётган тадбирлар ҳаммани қувонтиради. Дўстларимиз Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллик байрамини кенг нишонлашди.

Айниқса коллежлар, мактабларда ўтказилган «Сен Совет Ўзбекистонини биласанми?» деган конкурсда минглаб ҳинд болалари қатнашишди.

Ҳиндистоннинг энг обрўли газеталари Октябрь байрами кунларида Ўзбекистон ҳаётига бағишлаб ранг-баранг материаллар эълон қилди ва у ерда бўлиб ўтган ўзбек маданияти байрамини кенг ёритиб борди.

Дўст мамлакатнинг кишилари Тошкент деган сўзни ҳурмат билан тилга оладилар. Улар учун бизнинг шаҳримиз муқаддасдек бўлиб қолди.

Куни кеча Ҳиндистондан ҳушхабар олинди. Унда айтилишича Панжобда Тошкент куни дўстлик байрами сифатида ўтказилди. Улар ўзбекистонликларни бу байрам билан қизғин муборакбод қилдилар.

Б. СОДИҚОВ,
Совет-Ҳинд маданий алоқалар жамияти Ўзбекистон бўлимининг масъул котиби.

Шу кеча кундузда «Узбексельмаш» заводининг машинасозлари мамлакатимизнинг пахта етиштирувчи хўжаликлари учун янги кон, структурадаги СЧХ-4-А-1 чигит экувчи сеялкаларни кўплаб ишлаб чиқармоқдалар.

СУРАТДА: Д. Н. Кудренко бош бўлган комплектловчи бригада йиғувчилари созлаган янги сеялкалар.

М. Нуриддинов фотоси.

ЮЛДУЗЛАР ОЛАМИДА

Қашқадарё областининг Китоб қишлоғи яқинида Ўзбекистон Фанлар академиясининг Улуғбек номидаги халқаро кенглик станцияси жойлашган. Станция директори, физика математика фанлари кандидати Александр Михайлович Калмиков бундай деб ҳикоя қилади:

— XIX асрнинг охирларида олимлар ер курраси-нинг қутублари доимо ҳаракатда бўлиб туради, деган масалани исботлаб беришди. Лекин уларнинг ҳаракати шунчалик мураккабки, ҳозирги пайтда фанлар бу ҳаракатни олдиндан айтиб беролмайди. Шундай бўлса ҳам астрономлар вақтнинг исталган дақиқасида қутубларнинг ҳаракат ҳолатини билишлари керак. Шунинг учун ҳам қутубларнинг ҳолатини аниқлаб берадиган махсус станциялар ташкил қилиш илм-фаннинг талабларидан бири эди.

Ҳозир ер юзида бешта кенглик станцияси бор. Совет Иттифоқида (Китоб), Японияда (Бу мамлакатда қутублар ҳаракати халқаро хизматининг бюроси жойлашган), АҚШ да икки станция ва бешинчиси Италиядадир. Уларнинг ҳаммаси бир кенгликда жойлашган. Олимлар ер шарининг беш нуқтасидан бир вақтнинг ўзида қутублар «ҳаракати» ни аниқлайдилар.

Бизнинг Китоб станциямиз 1930 йилнинг 14 ноябрида иш бошлаган.

Станциядаги мамлакатимизнинг замонавий асбоблари олимларга программадан ташқари кенг тадқиқот ишларини олиб боришда имкониятлар бермоқда.

Станцияда илмий асарлар яратган А. М. Калмиков ва В. С. Шухоров физика-математика фанлари кандидатлари деган илмий даражани олишди.

СУРАТДА: Китоб кенглик станциясида.

Маданиятимиз юксалмоқда

Совет кишиларининг маданий турмуши тобора юксалиб боряпти. Шаҳримизнинг аҳоли кўп жойлашган районларидан бири — Октябрь районида янги беш йилликда уй-жой, маданий-маиший қурилишлар кенг қулоч ёйди. Меҳнаткашларнинг маданий хизматни яхшилаш мақсадида кейинги йилларда «Санъат саройи», «Ёшлик» спорт саройи қурилди. А. Навоий номли музей ташкил этилди. Ҳамза номли ўзбек давлат академик драм театрининг янги биноси фойдаланишга топширилиш арафасида турибди. Ҳамза кўчасида 800 ўринли кинотеатр очилиш арафасида.

М. Горький ва Охунбобоев номли маданият уйлари, икки маданият ва истироҳат боғи, 4 та катталар ва 5 та болалар кутубхонаси, бир неча китоб магазинлари, икки стадион ва бошқа маданий-оқартув ташкилотлари район меҳнаткашларига ва ёш авлодга хизмат қилиб келмоқда.

Халқ маданият университетлари, ота-оналар лекторийси, педагогика билимлари халқ университетига кўплаб меҳнаткашлар жалб этилди, бу университетлар ўз ишларини кенг кўламда ривожлантириб юборди. Меҳнаткашлар икки кун дам оладиган беш кунлик иш ҳафтасига ўтганларидан кейин уларнинг маданий ҳордиқ чиқаришлари, ўз устларида ишлашлари, бадиий асарлар мутоала этиб, кино-театрларга боришлари учун яхши имконият яратилди. Буни эътиборга олган район маданият бўлими клублар ва маданият уйларининг ишларини янада жонлантириб юборди.

Октябрь район партия комитети райондаги маданий-оқартув ташкилотларининг ишларини янада яхшилаш масаласига катта эътибор беряпти.

Меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашда эришилган ютуқлар билан бирга райондаги маданият ва санъат ташкилотларининг ишларида бирмунча камчиликлар ҳам бор. Айниқса, 3-тикув фабрикаси, Марказий телеграф, «Средазгипровод х л опок», Чинни заводи, 2-пойафзал фабрикаси, бош кийимлар фабрикасида бадиий ҳаваскорлик тўгараклари жуда суст ривожланяпти. Янги ташкил этилган турар-жой массивлари аҳолиси ўртасида китоб тарқатиш ишлари қониқарсиз аҳволда.

Район маданият бўлими кутубхоналар тармоғини кенгайтириш, фондларни янгилаб туриш масалаларини қатъий ҳал этмаган. Шу билан бирга район территориясида олиб борилаётган қурилишлар планларига кутубхоналар қурилиши киритилмаганлиги маданият бўлими кутубхоналар тармоғини кенгайтириш устида суст иш олиб бораётганлигини кўрсатади. Шунингдек, халқ университетлари машғулотларни мунтазам равишда ўтказмаяпти.

Район партия комитети меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш ишларини бундан буён янада яхшилаш ва кучайтириш учун райондаги партия, касаба союз, комсомол ташкилотлари, маданият ва санъат ташкилотларининг раҳбарлари олдига муҳим вазифалар қўйди.

Бу вазифаларни амалга ошириш учун ташкилотларда барча имкониятлар мавжуд. Бу имкониятлардан тўла фойдаланган ҳолда, уларни халқимиз маданиятини янада ривожлантириш йўлида ишга солиш керак, албатта.

А. ОБИДХЎЖАЕВ.

Билдириш

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг Ҳамза райони бўйича ташкилий комитети район Совети депутатларига маълум қиладики, меҳнаткашлар депутатлари XI чақириқ Ҳамза район Советининг биринчи сессияси 1968 йил 5 мартда «Ташсельмаш» заводи клубида соат 16 да очилади (Сельмаш кўчаси, 12, 4, 13, 14-трамвайлар 3, 8, 10, 16, 21. 48-автобусларнинг «ТашМИ» ва «Ташсельмаш» бекатлари).

Депутатлар ўша жойнинг ўзида соат 15 дан рўйхатга олинади.

ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИНИНГ ҲАМЗА РАЙОНИ БЎЙИЧА ТАШКИЛИЙ КОМИТЕТИ.

«ЕВРОПАНИНГ ОЗОД ҚИЛИНИШИ»

Ҳозир Совет Иттифоқида суратга олинаётган ҳамма фильмлар орасида «Европанинг озод қилиниши» деган кинотрилогия энг катта фильм бўлади. Бу фильм совет халқи ва унинг армияси кўрсатган шижоатга бағишланади. Воқеаларни қамраб олиш жиҳатидан, уруш манзараларини энг кенг миқёсда тасвирлаб бериш жиҳатидан ўтган уруш тўғрисидаги фильмлар орасида «Европанинг озод қилиниши» фильмига тенг келадиган фильм йўқ. Бу зўр фильм иккинчи жаҳон урушининг охирги даврида Курскдаги жангдан бошлаб то Берлинни олишга қадар бўлган энг катта уруш операцияларини (1943—1945 йиллардаги жангларни) гавдалантиради.

ТАСС мухбири Е. Стишова «Мосфильм» студиясида шу фильмнинг постановкачи режиссёри, РСФСР да хизмат кўрсатган санъат арбоби Юрий Озеров билан учрашди. Ҳозир у трилогиянинг «Европа-43» деган биринчи фильмини монтаж қилмоқда. Бу фильмга Курск жанги манзаралари, армиямизнинг Днепр дарёсидан ўтиши. Киевни озод қилишини кўрсатувчи манзаралар киритилади.

Шу билан бир қаторда фильмда Италиядаги фашистлар режимининг емирилганлиги, Теҳрон конференцияси, Польшадаги қаршилик ҳаракати кўрсатилади, ҳуллас, ўша даврдаги сиёсий ва ҳарбий воқеаларнинг батафсил манзараси гавдалантирилади.

— Биз, — деди режиссёр, — урушнинг кейинги икки йилидаги тарихан объектив манзарани кўрсатиб беришни олдимизга мақсад қилиб қўйдик. Ваҳоланки, ғарбда чиқарилаётган дабдабали кинофильмлар бу уруш тарихини қўпол равишда сохталаштириб кўрсатмоқда.

Совет киноси тарихида биринчи бўлиб олти мамлакат, яъни фильмдаги воқеалар содир бўлган мамлакатларнинг драматурглари сценарий устида иш олиб боришди.

Бу фильм Европанинг кўп мамлакатларида суратга олинади.

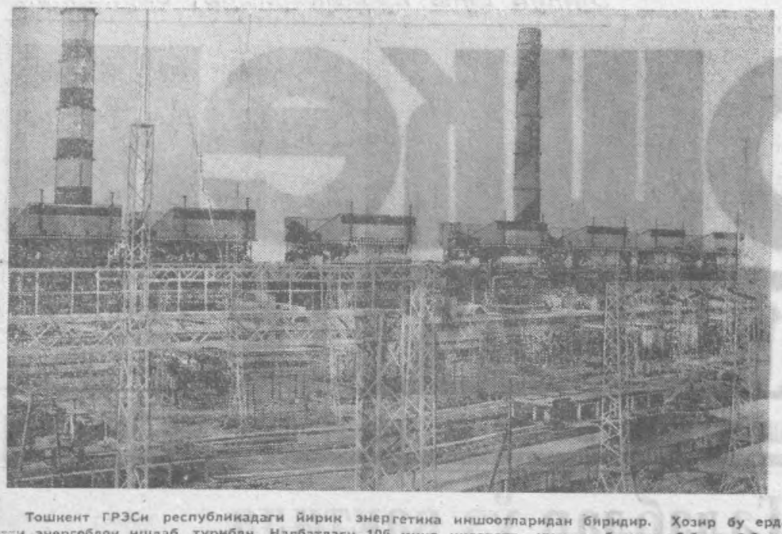

Тошкент ГРЭСи республикадаги йирик энергетика иншоотларидан биридир. Ҳозир бу ерда етти энергоблок ишлаб турибди. Навбатдаги 106 минг киловатт қувват берувчи 8-блок, 9-блокнинг сув омборини бунёд қилиш ишлари олиб борилмоқда.
СУРАТДА: Тошкент ГРЭСининг умумий кўриниши.

Пешқадам бошқарма

● *Пойтахт қурилишларида*

«Беш йиллик план топшириқларини 1970 йил ноябрь байрамигача бажарамиз, барча бригадаларимизни хўжалик ҳисобида ишлашга кўчирамиз, материаллар тежаш бўйича ҳар қайси бригада учун алоҳида дафтар тутамиз, 60—65 процент ишчиларга аккорд-мукофот системасида ойлик тўлашга ўтамиз, қурилиш-монтаж ишлари таннархини бир процент арзонлаштирамиз».

«Главташкентстрой» 3-трестига қарашли 15-қурилиш бошқармаси коллективининг беш йилликни муддатидан олдин бажариш юзасидан олган социалистик мажбуриятлари ана шундай.

Хўш, бошқарма бинокорлари ўз сўзлари устидан чиқадиларми, бунга қандай ишончли далиллар бор?

Ўтган йил якунларига бир назар ташлайлик.

Бошқарма коллективи юбилей йили план топшириқларини 108 процент адо этди. Чунончи, ўтган йили 10 минг тонна маҳсулот сақлаш учун мўлжалланган музхона, 31,5 минг киловаттли подстанция, санитария-техника заводи учун асосий ишлаб чиқариш корпуси, 3 минг квадрат метрдан ортиқ турар-жой бинолари ва бошқа бир қанча объектлар қуриб фойдаланишга топширилди.

Ўтган йилги ва бу йилнинг икки ойида бажарилган иш натижалари коллектив ўз сўзининг устидан чиқишидан далолат бериб турибди. Ютуқлар калити меҳнат яхши ташкил этилганлиги, сиёсий-тарбиявий ишларнинг юқори савияда олиб борилаётганлигида. Бошқармада ўн битта комплекс бригада тузилган. Шулардан биттаси коммунистик меҳнат бригадаси деган шарафли номга эга. Учта бригада эса, юбилей йилидаги социалистик мусобақада ғолиб чиққанлиги учун «Октябрь революциясининг 50 йиллиги номли коллектив» деган фахрли номга сазовор бўлди.

Бошқарма коллективи бу йил ўтган йилдагига қараганда 700 минг сўмлик кўп капитал қурилиши ишларини бажариш керак. Бир йўла 35 миллион дона тухум сақланадиган холодильник, технологик металл конструкциялари заводи, монтаж ускуналарини ремонт қиладиган корхона, ҳар бири 400 машинага мўлжалланган иккита автобаза ва бошқа қатор объектлар қурилиши шу йилнинг планига кирган.

— Агар бизга лойиҳа-смета ҳужжатлари, керакли материаллар вақтида етказилиб турилса, шифронти билан таъминлансак топшириқни муддатидан олдин бажаришимиз аниқ, — дейди, бошқарма бошлиғи Г. Нупрейчик.

Бошлиқнинг гапида жон бор. Тухум сақланадиган музхона қурилиши аллақачон якунланган бўлар эди. Бироқ, буюртмачи—Ўзбекистон Савдо министрлиги лойиҳа-смета ҳужжатларини ҳануз тўла топширгани йўқ. Бунинг устига мавжуд 3-холодильник ўрни ҳам бўшатилмади. Худди шунингдек, Жарқўрғон кўчасида қурилаётган қишки кинотеатр биносининг буюртмачиси кинолаштириш бошқармаси ҳам қурилиш учун жой танлаш ишини пайсалга солиб келмоқда.

— Ишимизни юқоридаги каби кўнгилсиз сабаблар орқага тортмаганда биз янада самаралироқ ишлаган бўлар эдик, — дейди бошқарма бошлиғи.

Пешқадам бошқарма коллективи шу кунларда беш йиллик учинчи йили планларини муддатидан илгари бажариш учун социалистик мусобақани янада авж олдирган ҳолда меҳнат қилмоқда.

Ш. ҚОСИМОВ.

Беш йиллик илғорлари

ДЎСТЛАР ҲИММАТИ

Цехдан чиққан бу ишчилар бироз ҳордиқ чиқариш мақсадида ҳовли территориясига қўйилган скамейкага бориб ўтиришди. Гапдан гап чиқиб яна завод ишлари ҳақида бахс кетди.

— Гоҳида баъзи ишларгаям ҳайрон бўласан-да, бизга тракторни Владимир заводидан келтиришади, биз уни пахтачиликка мослаштирамиз, яна бир қисмини эса «Ташсельмаш»га юборамиз. Ҳаммасини бир заводда тайёрлашнинг иложи йўқмикин?

— Ҳамма нарса ҳам секин-аста бўладида, эшитдингми, «Ташавтомаш» трактор заводи бўлар эмиш, ҳозирдан тракторнинг дастлабки қисмлари тайёрлашга киришилибди, 1970 йилдан бутунлай трактор ишлаб чиқарила бошланаркан. Мана, заводимизнинг ўзи ҳам қисқа муддатда қанча юксалди. Завод бунёдга келгач, қарийб 10 йил мобайнида 100 минг трактор ишлаб чиқарилган бўлса, ўтган бир йилнинг ўзида 20 минг «Т-28Х3» тайёрладик. Бу, қисқа муддат ичида корхона қуввати икки баравар ўсди, деган сўз эмасми?

— Айтганча, бу ой сал хавфлироқ-ку, участкамиз пландан бироз орқада қоляпти, — гапирди Жўравой бироз ташвишланиб. Бунга жавобан Эркин:

— Қўрқма дўстим, қайси ойнинг планини бажармай қолувдикки, бу ойда ер чизар эканмиз, — бугун 45 ўрнига 55 та кожух тайёрладим, Шашкин ҳам нормасини бажарди, демак, пландаги 90 та ўрнига 100 та кожух тайёр бўлди. Эртага ҳам сал вақтлироқ келиб дастгоҳларни созлашиб юборсанг, яна смена охиригача 55 ё 60 таси бўлади-да!

Эркин Одилов бундан уч йил аввал цехга келганида Жўравой ярим автомат станокларида ишларди. Эркин унга шогирдликка тушди. Тенгдош бўлганлиги учун тезда апоқ-чапоқ бўлиб кетишди. Мана ҳозир улар иккаласи ажралмас дўст, туғишганлардек қадрдон. Эркин малакали токарь бўлиб етишди, Жўравой Қосимов эса мазкур участкада созловчи бўлиб ишлаяпти. У участкадаги 40 дан ортиқ станокларнинг барчасини тилини билади, қайси бир станокчига ёрдам керак бўлса тезда унинг ёнида ҳозир бўлади.

Бу цехга Ҳожимурод Тўлаевнинг ҳам кўп меҳнати сингган. Авиация билим юртини битиргач, 6 йилдан бери шу цехда ишлаб келмоқда.

Токарь Наби ака Қаюмовни эса улар устоз, дея ҳурмат қилишади. Наби ака 10 йилдан бери гильза участкасида токарлик ҳамда фрезерлик станогини бошқаряпти.

Трактор-йиғув заводининг механика цехи — корхона юраги. Унда тракторнинг кожух, гильза, картер, ўқ, фланец, труба каби энг асосий қисмлари ишлаб чиқарилади. Ҳозирги кунда бу масъулиятли цехга тажрибали йигит Б. М. Рейхштадт раҳбарлик қилмоқда.

У Жўравой, Эркин, Калхат, Ҳожимурод ва Наби акалар ҳақида, уларнинг фидокор, жонкуярлиги ҳақида фахр билан гапириб берди.

Ҳ. ОЛИМЖОНОВ.

Ильич номли тажриба механика заводида 24 шпинделли резба очадиган станок яратилди. Янги станокнинг чизмаларини завод инженер-техниклари тайёрлашди. Бу дастгоҳ «Чирчиксельмаш» заводида ишлатилади. Дастгоҳда бир йўла 8 детални ишлаш мумкин.
СУРАТДА: (чапдан ўнгга) слесарлар М. Бельдягин ва Н. Новкатский станокни ишга тушириш олдида. Л. Глауберзон фотолари.

● ҚИШЛОҚ — ШАҲАРГА

ЯНАДА МЎЛ БЎЛАДИ

Совхозимизнинг, жумладан звеномизнинг коллективи доим азиз тошкентликларга кўплаб сабзавот, полиз маҳсулотлари, резаворлар етказиб бериш иштиёқи билан банд.

Мен коллективимиздан вакил бўлиб Ўзбекистон қишлоқ хўжалик ходимларининг қурултойида қатнашдим. Доимгидек, бу сафар ҳам Тошкентга келиб сабзавот дўконлари, колхоз бозорларига атай эътибор қилдим. Очиғи — яна бир бор қувондим. Негаки, шаҳарда сабзавот, картошка доимгидан мўл, арзон. Шаҳарликлар хурсанд. Демак биз сабзавоткорлар ҳам қувонсак арзийдиган иш қилибмиз.

Бултур 20 гектар ерда деҳқончилик қилдик. 310 тонна ўрнига 410 тонна маҳсулот йиғиб олдик. Помидорнинг ҳар гектаридан 15 ўрнига 31 тоннадан ҳосил йиғиштириб олдик.

Мўл ҳосилнинг ҳосиятини, фидокорона меҳнат самарасини ўзимизнинг мўл даромадимизда, шаҳардаги тўкинсочинликда кўриб турибмиз. Пландан ташқари 100 тонна ҳосил етиштирганимиз учун 9 киши 6 минг сўм қўшимча ҳақ олдик.

«Тошкент» сабзавотчилик совхозининг ишчилари бу йил пойтахт меҳнаткашларига яна ҳам мўл сабзавот ва картошка етказиб бериш учун шу кеча кундузда қизғин меҳнат қиляптилар.

Звеномиз эса эртаги картошкани экиб бўлди. Помидор экиладиган майдонларга эгатлар тортиб қўйилди.

Бу йил звеномиз тошкентликларга камида 500 тонна сабзавот ва полиз маҳсулотлари етказиб беради.

П. ПРУТНИКОВ,
«Тошкент» сабзавотчилик совхозининг звено бошлиғи.

МУНИС ИНСОНЛАР УЧУН

Аёл бил лутфу ҳимматга сазовор
Гўдакдек меҳру-шафқатга сазовор.
Носир ҲИСРАВ.

Шоирнинг бу сўзларини Студентлар шаҳарчасидаги «Оналик ва болаликни муҳофаза қилиш» илмий текшириш институтининг янги қад кўтарган биноларини кўрганда эслайди киши.

6-трест 7-қурилиш бошқармаси бунёдкорлари қураётган бу институтда Ислом ака Шодибеков бошлиқ комплекс бригада кунлик топшириқларни 150—170 процентдан адо этмоқда. Ҳозир бутун объектдаги ишлар тугалланиш арафасида. Хотин-қизлар байрами—8 Мартгача 1-корпусдаги ишлар тугалланади. 1 Майга эса институтнинг қурилиш ишлари охирлашади.

Оналик ва болаликни муҳофаза қилиш илмий-текшириш институти 120 ўринли болалар касалхонаси, туғруқхона, гинекология, поликлиника, оптика, ошхона, кирхона ва бошқа бинолардан иборат бўлади.

ҒАЙРАТЛИ ҚУРУВЧИЛАР

ҲОЗИР Чилонзор ҳақида сўз кетганда киши кўз ўнгига бири-биридан шинам, бири-биридан кўркам турар-жой бинолари, клублар ва мактаблар, ҳиёбонлар, сайргоҳлар, гулзорлар келади. Бу ерда қай томонга боқманг кранларни кўрасиз. Куни кеча биз 153-қурилиш трестининг 1-қурилиш бошқармасида бўлдик, пешқадам бошқарманинг ўз касбини яхши билган усталари билан танишдик.

— Бошқармамиз шаҳримиздаги илғор коллективлардан бири ҳисобланади, — деди бошқарма партия бюросининг секретари Александр Ильич Солодуха,—биз бу билан ҳақли равишда фахрланамиз. Албатта, ютуқлар ўз-ўзидан келгани йўқ. Бунинг учун бригада ва прорабликларда меҳнат интизомини мустаҳкамлаб, социалистик мажбуриятни бажаришда ички имкониятлардан самарали фойдаланиш учун кўп иш қилишга тўғри келди. Жойларда партия группалари ва халқ контроли группаларининг активлари тушунтириш ишларини олиб бордилар, фойдаланилмаётган имкониятларни аниқлаб ишга солишда маъмурият ва партия ташкилотига ёрдам бердилар. Коммунистлар ҳар бир участкада шахсий намуна кўрсатишди. Фақат шуларнинг намунали хизматлари туфайли муваффақиятлар қўлга киритилди.

Таниқли бинокор Раҳим Зиёев бошлиқ коммунистик меҳнат бригадаси аъзолари 280 болага мўлжалланган ясли-боғча комбинати биносини қурмоқда. Бу иморат эргаксайқалчиларга топширилади.

— Кичкинтойларга қуриладиган бино биздан алоҳида ғайрат ва тадбиркорлик талаб қилишини яхши биламиз, — дейди бригада бошлиғи Раҳим Зиёев,— шунинг учун ҳар бир хона, ҳар бир майдонча болаларнинг дидига мос бўлишини кўзда тутяпмиз. Боғча қурилишида бригадамизнинг 28 аъзоси ғайрат билан меҳнат қилди.

Раҳим Зиёев бошлиқ комплекс бригада республикамизда биринчилар қатори хўжалик ҳисобига ўтиб ишлаб, бу усулнинг устунлигини амалда исботлади. Шунинг учун ҳам ўтган йили «Главташкентстрой» томонидан эълон қилинган конкурсда биринчи мукофотни қўлга киритишга эришилди. Конкурсда ғолиб чиқишда бригаданинг Иван Конов, Иван Сексяев, Гайдани Зайнуддинов Абдураҳим Ғаффоров сингари пешқадам коммунистлари намуна кўрсатдилар. Раҳим Зиёевнинг ўзи эса ишда ва турмушда ҳамиша намуна бўлмоқда.

СССР Олий Советининг депутати Холхўжа Баҳодиров бошлиқ комплекс бригада аъзолари ҳам коммунистик меҳнат коллективи номини оқлаш учун пешқадамликни қўлдан беришмаяпти. Баҳодировнинг ўзи бригада партия группасига раҳбарлик қилмоқда. Холматов ва Шабаева сингари ғишт терувчилар кундалик нормаларини мунтазам ортиғи билан бажармоқдалар. Бригада коллективи Ц секторидаги 21-уйда 80 квартира калитини эгаларига март ойида топшириш учун ҳамма имкониятларни ишга солмоқдалар.

Қурилиш бошқармаси коллективи Карим Султонов, Муталов, Мирзаҳмедов, Алексей Петряков сингари ўнлаб ўз ишини яхши билган мастерлар билан ҳақли равишда фахрланади. Улар олинган социалистик мажбуриятни тўла ва ортиғи билан бажариш, биноларни қулай, пишиқ ва арзон бўйишини таъминлаш учун янгидан-янги имкониятлари излаб топмоқдалар.

Ҳ. ҲАКИМОВ.

Тошкент асбобсозлик заводида иккинчи цех шлифовкачиси Абдулла Ёқубов ойлик топшириқларини бир ярим баравар адо этмоқда.
СУРАТДА: А. Ёқубов.
М. Нуриддинов фотолари.

Жаҳон ойнаси

ЁЛҒОНЧИЛИК ЭСКАЛАЦИЯСИ

ВАШИНГТОНДА „РОСТГЎЙЛИКДАН ҚОЧИШ“ СИСТЕМА БЎЛИБ ҚОЛДИ

Американлик журналистлар «ростгўйликдан қочиш» деган янги иборани ўйлаб топишди ва газеталарда унга амал қилишяпти. Икки журналист — Уильям Макгаффин ва Эрвин Кнолл Оқ уйда қандай қилиб ёлғонлар тўқилиши ҳақидаги китобни нашр қилишга тайёрлаб қўйдилар.

Журналистларнинг одоблилигини тушуниш қийин эмас. Улар учун мушукни мушук деб аташ ноқулай. Обзорчи Уолтер Липпман ўз ҳамкасбларини такаббур Викториан давридаги авлод-аждодларига ўхшатди. Улар мисол учун шивирлашиб гаплашар, «оёқчалар» деган сўзни қўлланмасдан катта бувилари ҳақида муҳокама қилишардилар. Макгаффин ва Кнолл «оёқча» деб очиқдан-очиқ айтиш учун «юраксиз бўлиб қолганликлари»ни тан олмоқдалар.

Ҳукуматнинг тайёр уйдирмалар билан таъминлаб туриши журналистларни ташвишлантириб қўяётгани ҳам тушунарли бир ҳол. Улар расмий ахборот манбаъларига таяниб иш кўрмоқдалар. Бу таянч қалбаки бўлиб қолганида эса ноқулай вазиятлар рўй беради.

Умуман олганда ғарбнинг баъзи сиёсий арбоблари ҳақиқатга қарши тез-тез гуноҳли иш қилиб турадилар. Жумладан, 1960 йили «У-2» жосуслик самолёти уриб туширилган пайтда президент Эйзенхауэрнинг ёлғончилик қилганини эслаш мумкин. Президент Кеннеди кунларининг бирида Американинг БМТдаги элчисини Пентагоннинг Плайя — Хиронга бостириб киришини яширган «расмий ёлғончи» деб атаган эди. АҚШ мудофаа министрининг собиқ ёрдамчиси Артур Сильвестр «ҳукумат зарур бўлиб қолганда ўзини қутқазиш учун ёлғончилик қилишга ҳақли» деб содда кишиларга яна бир марта тушунтирди.

Бироқ энди сондан сифатга ўтилиб, ёлғончилик системага айланди. «Жонсон ҳукумати, — деб ёзади Макгаффин ва Кнолл, — ўзидан аввалгилардан шу билан фарқланадики, у ярим чин, ярим ёлғонлар тарқатишни кундалик одатга айлантириб юборди.

«Ростгўйликдан қочиш» 1964 йилда сайлов олди кампанияси давомида бошланган эди. Ушанда номзод Жонсон: кимлардир Вьетнамдаги зиддиятни кескинлаштиришни истайди, бизларни тентаклик йўлига бошламоқчи бўлади... Бизлар америкалик йигитларни узоқ мамлакатларга осиёликлар бажариши керак бўлган ишни бажаришга юбориш учун тайёрланаётганимиз йўқ» деган эди.

Шундан буён Вьетнамдаги босқинчилик эскалацияси билан бир вақтнинг ўзида ёлғончилик эскалацияси ҳам олиб борила бошлади.

«Тонкин резолюцияси» деб аталган резолюция Американинг Вьетнамдаги босқинчилигини кенгайтириши учун юридик асос бўлди. Бу резолюция президентга «АҚШ кучларига қарши бўладиган ҳужумларни даф этиш ва бундан кейинги босқинчиликларнинг олдини олиш учун зарур чоралар кўриш» ҳуқуқини берган эди. Бу резолюция ВДРнинг оддий кемалари гўё Американинг бегона соҳилларга яқинлашиб келган даҳшатли кемаларига ҳужум қилганидан кейин қабул қилинганди. Бироқ бундай ҳужум бўлганмиди, ахир? Чет эл ишлари бўйича сенат комиссиясининг раиси Уильям Фулбрайт «Бизлар шу кунгача ҳақиқатда нима бўлиб ўтганидан бехабармиз» деб тан олди. Сенатор Манговерн эса янада аниқроқ қилиб: «Тонкин резолюцияси» қабул қилинганида сенатни алдадилар деди. Ҳозир комиссия юз берган можаро ва бу қоронғи ишнинг бутун тарихини текшириб чиқишга қарор қилди.

Америка расмий шахсларининг ВДР билан музокаралар олиб боришга тайёр эканликлари ҳақидаги баёнотларида нақадар кўп ёлғончилик! Бу баёнотлар бомбардимонларни кучайтириш билан «мустаҳкамланмоқда».

Пентагон «ростгўйликдан қочиш»да актив ёрдам беряпти. Утган йилнинг июнь ойида Американинг «Либерти» номли жосуслик кемаси Яқин Шарқнинг ҳарбий ҳаракатлар бўлаётган зонасига келиб қолди ва исроилликлар уни билмасдан ботириб юбордилар. «Вашингтон пост» газетаси Пентагоннинг бу ҳақдаги тушунтиришларини «аҳмоқона» тушунтиришлар деб баҳолади.

Ҳали яқиндагина Шимолий Корея сувларида Американинг «Пуэбло» номли жосуслик кемаси ушлаб олинди. АҚШдагилар дастлаб бу кема соҳилдан 25 миля нарида, турган эди деб айтдилар, сўнгра «Пуэбло» кемасининг КХДРнинг территориал сув чегараларини бузганлиги шунча узоқ жойдан Вашингтонга кўринмади, дейишди.

Пентагон Гренландияда ядро бомбалари ортилган галдаги бомбардимончи самолёт йўқолганидан кейин бир кун ҳам индамади, иккинчи куни бомбалар ўқланмаган эди, учинчи куни радиоактивлик хавфи йўқ, тўртинчи куни бу хавф жуда арзимайдиган деди. Бу хабарлар бундан икки йил илгари Жанубий Испанияда бўлиб ўтган можаро муносабати билан Америка ҳарбий бошқармаси берган хабарларни сўзма-сўз такрорлайди. Мисол учун Паломарисда ҳалокат юз бергандан кейин икки кун ўтгач Пентагон «Самолётда ўқланмаган ядро қуроли бор эди» деб хабар берган эди.

Президент Жонсон ўтган йил январида бюджет масалалари бўйича конгрессга юборган мактубида бюджетнинг 2,1 миллиард доллардан кўпроқ камоб бўлиши «менинг теран ишончимча номақбул бўларди» деб қайд қилган эди. У бу йилги бюджет тўғрисида юборган мактубида 8 миллиард доллар миқдоридаги камобликни «мақбул» кўрди ва планлаштирди...

Президент ўтган йил мартида ўтказилган матбуот конференциясида «Сайгондаги элчи Лодж ўрнига қўйиш учун бошқа киши қидиряпсизми?» деган саволга «йўқ қидирмаяпман» деб жавоб берган эди. Бир ҳафтадан кейин эса бу ишга Банкерни тайинлади. Оқ уйнинг матбуот билан алоқа қилиш бўйича секретари журналистларга Жонсоннинг «мутлақо аниқ» жавоб берганини айтди. Унинг гапига қараганда Жонсон матбуот конференцияси вақтида Лодж ўрнига кимни қўйиш ҳақида бир фикрга келганлигидан «йўқ, қидирмаяпман» деб жавоб бериб қўяқолганмиш.

Фактларга бу усулда муносабатда бўлиш журналистлар ва жамоатчиликда ишончсизлик туғдирмоқда. Сенатор Роберт Кеннеди 8 февралда Чикагода сўзлаган нутқида жамоатчиликнинг кайфиятини озмикўпми ифодалади. У дастлаб Вьетнам ҳақида гапириб: Расмий равишда пуч хаёлларга берилиб иш кўришни қаттиқ танқид қилди ва «шу пуч хаёллар билан нарсаларнинг ҳақиқий аҳволини ҳатто-ўз-ўзимиздан яшириш учун ўриняпмиз», — деди.

Ҳатто БМТ қошидаги ҳозирги «Расмий ёлғончи» Артур Голдберг ҳам шу халқаро форумда гапирган нутқларининг бирида: «Бизнинг олдимизда ўз халқимизнинг ишончини сақлаб қолишдек катта масала турибди» деб тан олди.

Якунловчи сўзни Липпманга берамиз. У шундай деди: «1964 йилда сайлов кампанияси давомида берилган ваъдаларни бажармаслик ва қайта қараб чиқиш, қандайдир махфий йўллар билан уруш олиб бориш, дипломатиямизнинг икки юзламалиги ва ёлғончилиги — буларнинг ҳаммаси халқнинг Вашингтондаги ҳукуматга бўлган ишонч негизларига зарба берди... Вашингтондаги федерал ҳукуматга ишониб бўлмайди, деган кенг тарқалган фикрнинг ўзиёқ масъул арбобларни титраб кетишга мажбур этиш учун етарлидир».

Геннадий ГЕРАСИМОВ,
АПН сиёсий шарҳчиси.

Шаҳримиздаги санитария-техника анжомлари заводи йиғув-механика цехининг ёш ишчилари шу цехнинг илғор ишчиси фрезерчи Петр Барановни ўз устозлари деб биладилар. Уз касбини пухта эгаллаган бу ишчи ўз тажрибасини ёш ишчиларга ўргатмоқда.
СУРАТДА: коммунистик меҳнат зарбдори П. Баранов.

Варшавада Совет парфюмерия ва косметика виставкаси очилди. Унда парфюмерия саноатининг 250 янги маҳсулоти намойиш қилинмоқда.
СУРАТДА: Виставкага келувчиларга Ригада ишлаб чиқарилган «Голс» номли атир жуда ҳам ёқиб қолди. ЦАФ—ТАСС фотоси.

ҲУВАЙДО ЧИМЁНИЙ

Замонасининг илғор фарзанди

Ўзбек классик адабиёти хазинасига муносиб ҳисса қўшган забардаст шоирлардан бири Ҳувайдо Чимёнийдир.

Ҳувайдо XVIII асрда Фарғонанинг Чимён қишлоғида яшаган ва ижод этган. Шоирнинг номи Хўжа-Назар бўлган, отасини Ғойиб-Назар деб атаганлар. Шоир бу ҳақда ёзади:

Каминанинг оти Хўжа-Назардур,
Отасининг оти Ғойиб-Назардур.

«Ҳувайдо» эса шоирнинг тахаллусидир.

Ҳувайдонинг отаси ўплик бўлган. Замонасининг иқтисодий танглиги тақозоси билан бўлса керак, кейинчалик Чимёнга кўчиб келган. Шоир шу ерда туғилиб ўсган. Чимёнда ўша замон бошланғич мактабида саводини чиқаргач, мадрасада таълим олган. Мадрасада «Ақоид» дарсигача ўқиган. «Ақоид» дарси мадраса билимининг анча юқори босқичи бўлиб, унгача ўқиган талаба олий маълумотли киши ҳисобланган. Сўнгра мадраса дарслари шоирнинг илмга бўлган ташналигини қондира олмагач, Чимёнга қайтган. Қишлоқ болалари учун мактаб очиб, ўзи дарс берган. Шу билан бирга ижодий ишини ҳам давом эттирган. 1780 йилда Чимёнда вафот этган.

Оддий меҳнаткаш оиласида тарбияланган, эзилувчи синф дардига шерик бўлиб ўсган Ҳувайдо бир умр шодлик кўрмайди. Ўша жамиятда оддий инсоннинг кўкрагига шамол тегмаслиги табиий эди.

Феодализм ҳар қандай илғор, янги фикрга ва унинг эгаларига қарши ваҳшийларча ўт очади. Меҳнаткаш халқ бениҳоя азоб-уқубат гирдобида бўлади. Хонларнинг, амалдор-бекларнинг тахт ва бойлик талашиб олиб борган ўзаро курашлари халқ ҳаётини ғоят оғирлаштиради. Шаҳар ва қишлоқларни вайрон қилади. Ҳукмдорлар мамлакатни идора қилишдан кўра, шахсий манфаатлари йўлида ҳаракат этадилар, халқни эзиш, талаш ҳисобига муттасил кайф-сафога бериладилар.

Беҳад эзилган халқ бундай оғир шароитга ортиқ чидаши мумкин эмас эди. Эртаги кунига ишончи йўқолган омма жамият ҳодисаларига ўз муносабатларини билдирадилар: баъзилари фаол бош кўтарадилар, баъзилари оғир аҳволдан қутилиш учун қандайдир реал бўлмаган йўлларни ахтарадилар, «нариги дунёга» умид боғлайдилар. В. И. Ленин таъкидлагандек: «Ваҳший одамнинг табиатига қарши курашда ожизлик қилиши худоларга, шайтонларга, мўъжизаларга ва шу сингариларга ишонишини туғдиргани каби, эксплуатация қилинувчи синфларнинг эксплуататорларга қарши курашда ожизлик қилишлари ҳам муқаррар равишда охиратда яхши турмуш кечиришга ишонишни туғдирди».

Ҳувайдо бу ўзгаришларни ўз даврининг ўқимишли кишиси сифатида чуқур ҳис қилади. У ўз кайфиятлари, эътирозларини шеър орқали ифода этади.

Ҳувайдо ижодида ўз давридаги қарама-қаршиликлар, инсоний ҳис-туйғулар ўз ифодасини топган. Унинг ғазалларини ўқиганда киши кўз ўнгида, бир томондан, халқнинг зулм ва зулматга, адолатсизликка бўлган нафрат ва норозиликларини ўзида мужассамлаштирган курашчи шоир намоён бўлади, иккинчи томондан унинг бу курашларда ожизлик қилиб, баъзан сўфиёна кайфиятларга берилганини яққол англаб олади.

Ҳувайдо ижоди гарчи, юқорида айтганимиздек зиддиятли бўлса-да, унда ер юзидаги борлиқ инсон учун азиз ва қимматли зарурат эканлигининг ифодаловчи, реал ҳаёт гўзаллигини улуғловчи «у дунё» «афзаллик»ларига умид қилгандан кўра, ҳаётдан ва ундаги мавжуд неъматлардан, чинакам инсоний ҳиссиётлардан баҳраманд ҳолда яшашни таъкидловчи ғазаллари кўп учрайди. Шоир ижодининг мана шу томони биз учун ниҳоятда қимматлидир.

МУСАММАН

Эй нози қаламравини шохи,
Иқлими карашма хасм қулоҳи,
Жаврингда мен гадойи роҳи,
Аҳволини айладинг табоҳи,
Чиқти фалак узра дуди оҳи,
Сансан бу жаҳонда додхоҳи,
Ор этма асиру мубталодан,
Дардинг била тун-кун ошнодан.

* * *

Эй зулфи бинафша, ҳатти райҳон,
Жавру ситамингда бағримиз қон,
Хор илкида чок эрур ғарибон,
Ғам шохида булбулам хушилхон,
Чун тўтийи роз шаккаристон,
Муштоқи лабингда дерман, эй жон,
Ор этма асиру мубталодан,
Дардинг била тун-кун ошнодан.

* * *

Бу гардиши давр золи гардун,
Жом тарабимни қилди вожгун,
Чашминг фитна-ла зори мафтун,
Фикри зақанинг-ла бахт вожун.
Зилфунг сияҳи ила куним-тун,
Ёди даҳанинг-ла ўлдум акнун
Ор этма асиру мубталодан,
Дардинг била тун-кун ошнодан.

* * *

Сен меҳри спеҳр нил сиймо,
Мен ҳажри ғамингда но шакибо,
Сен гулшанаро баҳори пийро,
Мен наргис анга қилан тамошо,
Сен Хисрави маснади таманно,
Мен хастан бистари тавалло.
Ор этма асиру мубталодан,
Дардинг била тун-кун ошнодан.

* * *

Сен дилбари қирмизи қабонўш,
Мен хуни дилим била ҳамоғуш,
Сен жом қўлида май қилиб нўш,
Мен рашким ила масти бадхуш,
Сен ғайри сўзини айлаюб гўш,
Мен ошифтани қилан фаромуш,
Ор этма асиру мубталодан,
Дардинг била тун-кун ошнодан.

* * *

Раъйинг на қадарки, ноз ила хў,
Тутмуш дурур, эй нигори маҳрў,
Ман доғи ниёз аро камоҳў,
Ойни вафодин ўлмаи айрў,
Юз жаврида гар спеҳри миню,
Ҳам жонға етарсан тиғи абрў,
Ор этма асиру мубталодан,
Дардинг била тун-кун ошнодан.

* * *

Ҳасрат била жисми нотавоним,
Очилди чу мў чиқиб фиғоним,
Кўз манзари узра меҳмоним,
Монанди таним ичида жоним,
Эй тахти вужуди комроним,
Доим ўла ғайра меҳрибоним,
Ор этма асиру мубталодан,
Дардинг била тун-кун ошнодан.

* * *

Кўйингда эрур гадо Ҳувайдо,
Султони сарира жо Ҳувайдо,
Васлинг талабида то Ҳувайдо,
Ўзлукни қилон фано Ҳувайдо,
Шавқинг била ошно Ҳувайдо,
Завқ аҳлиға муқтадо Ҳувайдо,
Ор этма асири мубталодан.
Дардинг била тун-кун ошнодан.

Раҳм айласангчи

Раҳм айласанг-чи, девоналарға,
Ишқингда бўлғон афсоналарға.
Айлаб жудолиқ, эй ҳамнишиним,
Қилдинг жафолар ҳамхоналарға.
Куйдурма жоним рашк ўти бирла,
Очиб юзунгни бегоналарға.
Сажда қилай деб ширин санамға,
Бордим сўроғлаб бутхоналарға.
Майгун лабингдин бир бўса бергил,
Синсун хумори, мастоналарға.
Ҳар дам тиларман ҳусни камолинг,
Уруб бошимни остоналарға.
Ёндур, куёйин хилват ичинда,
Шаъми жамолинг парвоналарға.
Ишқингни ганжи вайрон кўнгулда,
Қўйсанг турарму кошоналарға.
Эй майфурушим, бир коса май бер,
Келду Ҳувайдо майхоналарға.

ЭЙ МОҲ

Ошиқларингни куйдурдинг, эй моҳ,
Бўлсанг на бўлғай ҳолидин огоҳ.
Ўтдин олурсан — ўтға солурсан,
Недур гуноҳим, эй ёри дилхоҳ.
Айлаб тараҳҳум келгил ёнимға,
Ҳолимни айтай, эй ёри ҳамроҳ.
Сандин ўзгани ҳаргиз демасман,
Инон сўзимға, воллоҳи-биллоҳ!
Ҳусни камолинг ҳаққида, ёрим,
Ҳар кун ўқурман минг йўл «ҳуволлоҳ!»
Май ичганимга айбимни айтар,
Зоҳиди жоҳил воизи гумроҳ.
Жамъи малоик нолишға келгай,
Урсам, нигоро, оҳи саҳаргоҳ.
Мискин Ҳувайдо ўлдум демайдур,
Дардингни айтиб жон берса ҳар гоҳ!

ҒАЗАЛЛАР

Ул ёр меҳрибонға кўб айладим тавалло:
«Юздин ниқоб ол»—деб,—«Мен айлайин тамошо»,
Олди ниқоб юздин, бир партави кўнгулға
Тушгач шиоъ андин, бўлди жаҳон Ҳувайдо.
Топдим ҳаёти жовид монанди Ҳизру Илёс,
Ишқ тажаллий нури қилғач дилим мусаффо.
Ишқ мактаби қурилғач, такрор зулфин эттим,
Қоши қаро кўзидин берди сабақ на мулло.
Лавҳиға битмиш эрди ул котиби киромин,
Жавру жафо, маломат ҳам шоҳиши бу дунё.
Бир дам тириклигингни бил муътанам, Ҳувайдо,
Ишқ санамни доим кўнглунгга айлагил жо.

* * *

Ишқим, Мансур сан, Мажнуни ҳайдондин тила,
Лайлидек холи сиях зулфи паришондин тила.
На сўрарсан ошкора ул санамни дардини,
Кел, шаби хилват ичинда оҳу афғондин тила.
Ҳар нечук нодон табибдин сўрма дардингға даво,
Излагил ҳозиқ табиб, дардингға дармондин тила.
Ҳар тиканда тоза гул, ҳар бахрда йўқтур садаф,
Гавҳари қиммат баҳони бахри Уммондин тила .
На билур зоғу зағон рафтори гул ишқ қадрини,
Булбули ошуфтани қадрин гулистондин тила.
Лаззати дунёни хушлар на билур тан ўзгани,
Завқи-шавқи ёрни дил уйида жондин тила.
Лаъли мақсуд ҳар қаю тоғдин топилмас, истасанг,
Ур риёзат метинин, кўҳи Бадахшондин тила.
Хўжа Назар отиға қўйдум «Ҳувайдо»ни лақаб,
Бул ғарибн мустамандни шаҳри Чимёндин тила.

* * *

Дарди ғамиға ҳаргиз қилма даво, Ҳувайдо,
Ичгил майи муҳаббат бемуддао, Ҳувайдо.
Зуҳд ила қилма тақво, майхоралиқ шиор эт,
Майхонада муқим ўл, қилма риё, Ҳувайдо.
Ишқ-муҳаббат ичра ўлдунг, муборак ўлсун,
Шарти муҳаббат улдур: бўлмоқ фано, Ҳувайдо.
Ҳайратдаман, нигоро, йўқ қўлда ихтиёрим,
Сармоя йўқ қўлумда, ғайри ризо, Ҳувайдо.
Гар тавф Каъба қилмоқ, эй кўнглум истар эрсанг,
Қил тавфи Каъбаи дил, эй порсо, Ҳувайдо.
Ишқида бир санамни девона бўлмасайди,
Васфиға қилмас эрдим тил ошно, Ҳувайдо.

* * *

Нигоро, икки оламда сенингдек дилрабо йўқтур,
Фироқинг ўтида мендек асиру мубтило йўқтур.
Балоларға дучор ўлдум, висолинг излабон тун-кун,
Манингдек эл аросинда гирифтори бало йўқтур.
Ўзингдин ўзгани ҳаргиз вафочи топмадим асло,
Мени мискин балокашға сенингдек бовафо йўқтур.
Жамолингни тилаб, эй гул, навоу нолалар қилғон,
Гулистонда манингдек булбули ширин наво йўқтур.
Куюб кул бўлдиму асло ёниб бир келмадинг, ёрим,
Сенингдек кўнгли қаттиғ, раҳми келмас пуржафо йўқтур.
Юз ўгурма мани мискиндин, эй ёри қадрдоним,
Қўйингда ястаниб бўлғон манингдек зерпо йўқтур.
Бошим бирла юруб хизмат қилай дерман, баҳом бўлса,
Нигоро, кўйинг ичра ўзга ҳаргиз муддао йўқтур.
Қўйинг, дарвозали юрса кўзумни косаси ичра,
Агар бир йўл юзунг кўрсам, манингдек подшо йўқтур.
Рақиби рўсиёҳ қўймас жамолингга назар солсам,
Начук айлайки, эй дилбар, жафокашға вафо йўқтур.
Эрурсан подшоҳи ҳусн, эшикингда Ҳувайдодек,
Юзунгни кўргали муштоқ, эй гулруҳ, гадо йўқтур.

* * *

Эй дўстлар, дунёға бир келдиму кеттим,
Монанди шаҳоб эл кўзиға ёндиму кеттим.
Шаҳбоз эдим сайди муҳаббат қила келдим,
Бу даҳри дарахти уза бир қўндиму кеттим.
Ҳар йилда унарда ман саҳро гулу лола,
Ман лоласифат дунёда бир индиму кеттим.
Бу фони чамандин гул мақсуди теролмай,
Ҳасрат гулидин бир неча гул тердиму кеттим.
Бу даҳр аро роҳатини кўрмадим асло,
Бир неча маҳал меҳнатини кўрдиму кеттим.
Мен булбули хушхони эдим ушбу чаманни,
Бир нолаи жонсўз қилиб келдиму кеттим.
Ҳеч чорау тадбир, Ҳувайдо, йўқ аламга,
Тақдир илоҳиға бўйсундиму кеттим.

* * *

Дунёға келиб, дунёни бир шатталаб ўттум.
Монанди найистон қўтиға ўт қалаб ўттум.
Билдим ман ани душмани маккорау айёр,
«Ло» тирноғи бипа юзини тирмалаб ўттум.
Мардони худолар деди: «Дунё майи аччиғ».
Аччиғлиғини билмак учун бир ялаб ўттум.
Бой ўғли каби кулбаи вайрона қилиб ман,
Хуршиди жафо иссиғидин ташналаб ўттум.
Хомуш пичоғин ҳар дам ани бағриға қўйдум,
Жуғ найзаси бирла кўзиға найзалаб ўттум.
Девона Ҳувайдо деди бу сўзни ажаб хуш,
Ошиқ элини кўксиға бир ўт қалаб ўттум.

МУССАББАЪ

Эй, нахли қади сарв хиёбони назокат,
Жон жавҳаридўр лутфи каломингда омонат,
Лаълинг деса бир хуш гулистони малоҳат
Хаттинг деса райҳони тар боғи тароват,
Дин ила дилим айлади бир ранг ила ғорат,
Ҳай-ҳай, на кўзу қош, на раъно қаду-қомат!
Бай-бай, на бало золиму танноза-ю офат!

* * *

Шаккар тўкадур вақти сўз ул ғунчаи сероб,
Гул ғунчасидан гарчи тўкулмас шаккари ноб,
Қаддингга эрур кокил бир печ ҳаму тоб,
Шамшод била айлаки шахгул лаболаб,
Бир ишва била бағрини ушшоқин этар об,
Ҳай-ҳай,на кўзу қош, на раъно қаду-қомат!
Бай-бай, на бало золиму танноза-ю офат!

* * *

Шаҳло кўзунгга сурмаи ҳинду ярашибдур,
Сиймин рухинга ғозаи дилжў ярашибдур,
Гулгун лабинга ҳатти суманбў ярашибдур,
Зебо қошинга вусмау нийлу ярашибдур,
Раъно қадингга хилъати даврў ярашибдур.
Ҳай-ҳай, на кўзу қош, на раъно қаду-қомат!
Бай-бай, на бало золиму танноза-ю офат!

* * *

Ошифтасиман силсилаи мушки тарингни,
Мафтун баноғўшинга осқон гуҳарингни,
Ман йўқ, ҳама эл воласи мўйи камарингни,
Ойни садди адо бирла кўруб ишваларингни,
Ризвон дер эса кавла, қади сиймбарингни,
Ҳай-ҳай, на кўзу қош, на раъно қаду-қомат!
Бай-бай, на бало золиму танноза-ю офат!

* * *

Дил машъаласини акси рахи оина фоми,
Фонус хаёл айлади ул навъики, Хоми,
Кўнглум қушидур зулф ила холи рухи роми,
Баским, бу эрур они суву донау доми,
Ўлтурди мани ғамза била нозу хироми,
Ҳай-ҳай, на кўзу қош, на раъно қаду-қомат!
Бай-бай, на бало золиму танноза-ю офат!

* * *

Кулгач тишини ул лаъл гуҳар бор очибдур,
Уммон садафи луи-лўйин шахвор очибдур,
Бирдин неча ул гул-гули рухсор очибдур,
Ваҳ-ваҳки, бу бир гул неча гулзор очибдур,
Минг фитнау найзанг баякбор очибдур,
Ҳай-ҳай, на кўзу қош, на раъно қаду-қомат!
Бай-бай, на бало золиму танноза-ю офат!

ТОПОЛМАСМАН

Кўнгулда дард кўб, айтурға бир маҳрам topolmasman,
Кетарға бош олиб чўллар аро ҳамдам тополмасман.
Юроким ғуссага тўлди, кишим йўқ айтгали ҳолим,
Нетай, дард айтгулек бир дардманд одам тополмасман.
Куларлар қаҳқаҳа айлаб, нечук беғам кишилардур,
Куларға бир замони хотири беғам тополмасман.
Кеча-кундуз оқар ёшим кўзумдан жолалар янглиғ.
Яқомни кўксум узра бир замон бенам тополмасман.
Жароҳат бўлди бағрим тиғи ҳасрат бирла, ман найлай,
Юруб излаб табиблардин анга марҳам тополмасман.
Мусибатхонадур дунё, нечук одам юрур беғам,
Ўзумни, эй Ҳувайдо, лаҳзае беғам тополмасман.

ҚАДР

Оғримай жони, на билсун ул киши жон қадрини,
Дарди йўқ, бедард на билсун дардмандон қадрини.
Қадри гулни булбули шайдо билур ҳар навбаҳор,
На билур зоғу зағон гул бирла бўстон қадрини.
Мақсадин ҳосил қилолмас бемашаққат ҳеч киши,
Токи чекмай очликни на билур нон қадрини.
Халқ аро кўб сўзлама, сақлаб ўзингни сўзлагил,
Тез оғизлик қилмағил билгил сухандон қадрини,
Ғунча кўб оғзини очқач боғда қўймай уздилар,
Оғзини очмаслиқида билди боғбон қадрини.
Ҳар қаю билмас, Ҳувайдо, қадри дарди ишқни,
Оре, билмас сагмагаслар шаккаристон қадрини.

СОВЕТ ФОЗИЛЛАРИ ҲУВАЙДО ҲАҚИДА

«Ҳувайдо шеъриятнинг Шарқда традиция ҳолига кириб қолган деярли ҳамма асосий шаклларида ижод этди: ғазал, маснавий, рубоий ва ҳоказо.

Ҳувайдонинг қатор асарларининг тили жуда содда, мазмундордир, иборалари ва фикрлари ўйноқи ҳамда жўшқиндир. Шоирда фантазия ва рангбаранглик зўрдир. Ҳувайдонинг дунёқараши кўп жиҳатдан жуда мураккаб ва зиддиятлидир. У деярли ҳамиша осмон билан ер орасида иккиланади: гоҳ ердан хафа бўлиб осмонга юз ўгиради, осмонда осудалик, ҳақиқат, бахт топмоқчи ва топгандай бўлади, гоҳо яна ер гўзаллиги, реал ҳаёт жозибаси уни ўзига тортади, ерга туширади, ер билан чамбарчас боғлайди. У, бир нафас ҳам шод яшамаганлигидан золим фалакнинг зулмидан фарёд билан зорланади.

Бундай ҳолат Ҳувайдо яшаган даврдаги ҳоким ғайри инсоний ва жуда зиддиятли шароитларда бутунлай табиий эди».

Академик
Воҳид ЗОҲИДОВ.

* * *

Ҳувайдонинг «асрдошларидан Мужримдан тортиб, кейинги аср қаламкашлари Маҳмур, Гулханий, Огаҳий, Муқимий ва Фурқатларгача унинг ижодий бойликларидан, ижобий тенденцияларидан баҳраманд бўлдилар, унинг муҳим фикрларини тарғиб этдилар, шеърларига назиралар боғладилар».

Академик
В. А. АБДУЛЛАЕВ.

БОҚ

Эй маҳи номеҳрибоним, нолам зоримға боқ,
Ҳам хазон яфроғи янглиғ зард рухсоримға боқ.
Лола-ю гул бирла хунолуд бўлди навбаҳор,
Демагил ерни юзини, чашми хунборимға боқ.
Эй сани ишқингда, жоно, лаҳза-лаҳза қон ютуб,
Ғунчадек кўксумдаги зардоб ила хоримға боқ.
Ҳеч золим топмади мазлум оҳидин амон,
Қил ҳазар, эй нозанин, оҳи шарарборимға боқ.
Эй ки дебсан бул Ҳувайдони манга беэътиқод,
Эй маҳи номеҳрибоним, нолам зоримға боқ.

ЎХШАМАС

Ой юзунгни нуриға шамъи шабистон ўхшамас,
Кўзларингни шавқиға Мирриху Чўлпон ўхшамас.
Силкиниб, бир-бир босиб кирсанг гулистонлар аро,
Қоматингни нахлига сарви хиромон ўхшамас.
Гар табассум айласанг гулшандаги гуллар аро,
Лабларингни рангиға гулбарги хандон ўхшамас.
Кокилингни бўйиға шарманда эрур мушки Чин,
Тишларингға гавҳари дарёйи Уммон ўхшамас.
Бул Ҳувайдога боқиб бир-бир такаллум айласанг,
Нарму ширин сўзингга тўтини хушхон ўхшамас.

ХАЛҚ ДИЛИДА

Ҳувайдо яшаган ва ижод этган Фарғонанинг Чимён қишлоғига бордик. Катта ёшдаги кишилар ўртасида шоирнинг у ёки бу ғазалини ёддан билмайдиган одамни учратмадик десак, муболаға бўлмайди. Чимёнликлар унинг ҳақида оталаридан, боболаридан эшитган сифат ва фазилатлар ҳақида ҳаяжон билан ҳикоя қилишади. Бу ҳикояларда меҳнаткашлар орасидан чиққан, кенг халқ оммаси томонида туриб ижод этган шоирнинг кўпчилик дилидан чуқур ўрин олганлигини кўрамиз. Қуйида улардан баъзиларини келтирамиз.

МИНГДОН

Кўчада бўлмасин, маъракада бўлмасин дин номидан гапириб оммани талашга чорланган қори, имомларни шоир аёвсиз фош этарди.

Бундан ғазабланган дин пешволари Ҳувайдонинг жонига қасд қилдилар.

Тун ярмида қалам соҳиби кулбасининг эшиги оҳиста тақиллади. Ғазал битишга машғул бўлиб, ҳали ухламаган шоир, эшикни дарров очди.

— Тақсир, кийининг, кетдик,—деди бўсағада турган нотаниш икки киши.—Биз, Сизнинг дўстларингизданмиз. Ҳозир биз билан юринг, вақт зиқ, кейин ҳаммасини батафсил айтиб берамиз.

— Қаерга, нега?—сўради босиқ овоз билан шоир бепарвогина.

— Муҳолифлар и н гиз бугун Сизни ўлдиришмоқчи... Эшикда, от қўшилган катта-катта икки ғилдиракли арава шай турарди.

Тонгга яқин шоирни бир уйга олиб келишди. Хона шоир кулбаси каби жиҳозланган эди. Буни кўриб. Ҳувайдонинг миясидаги фикрлар олишуви учиб кетди. У чинакам дўстлар даврасида эканлигига амин бўлди.

Ўша куни субҳидамда шоирнинг кулбасига, уни излаб, юз-кўзини рўмол билан ўраб олган уч-тўрт киши келди. Уйни тўс-тўполон қилиб, титкилашди. Илло, улар уйдан бир эски намат, кичик хонтахта, сиёҳдон, қоғоздан бошқа нарса топмадилар.

Кунлар ўтди. Шоир қаерда эканлигини сўради. Унга дўстлари Чимённинг чекка бир қишлоғида яшаб турганлигини айтишди. Шунда, у, гап нимада эканлигини билиб жонини ва китобларини асраб қолганликлари учун, ерга бир дон сепсангиз минг дон бўлсин, деб дўстларини дуо қилипди. Шу-шу бу қишлоқ Мингдон ном олиб кетипти.

Бу кун Мингдон Фарғонанинг юқори ҳосилли, обод қишлоқларидандир.

ТАК

Меҳнаткашларни севган, уларга яхшилик қилишни ўйлаган шоир, қаерда бўлмасин ўзининг яхши отини қолдирарди. Мингдоннинг соя-салқин, шинам чойхонаси бор эди. Чойхона ҳовлисида катта ҳовуз бўларди.

Бир кун шоир чойхонага чиқибди. Ҳовуздаги қурбоқалар «қуриллаб» на гапни-гапга қовуштирипти, на мияга дам берипти.

— Бечора камбағал ўлиб-қутилиб ишлаб, бир паст роҳат қилай деб чиқса-ю, муроди ҳосил бўлмаса,—депти Ҳувайдо ва жон-жаҳди билан, ҳовузга қараб:

— Так,—депти.

Ўшандан буён, бу ҳовуздан чурқ этган товуш чиқмайди. Бақалар, жим сузади.

ДАСТГОҲ

Ёшлигимизда бизларни ота-оналаримиз Ҳувайдо қабрига зиёратга олиб боришарди. Секин, жим деб қолишарди. Бирдан, улар қабрга қулоқ тутиб, нималардир тинглашарди. Сўнг дейишарди:

— Эшитаяпсан м г, дастгоҳ товуши...

Кейин тушинтиришарди. Ҳувайдо илмли, шоир одам бўлса ҳам, қашшоқ яшаган. Бўз тўқиб, умр кечирган. Вафот этганида, васиятига кўра, шу бўз тўқийдиган дастгоҳи билан бирга кўмишган.

— Жим, эшит...

Саҳифани адабиётшунос Расул РАҲМОНОВ тайёрлаган.

Редактор
С. М. КАРОМАТОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

РАДИО ТЎЛҚИНЛАРИДА

4 МАРТДА ДУШАНБА

Биринчи

18.00 «Тинчлик сиёсати ва халқлар дўстлиги» деган суҳбат (ўзбекча).
18.10 Камер куйлар (ўзбекча).
19.20 Ўзбек давлат филармонияси артистларининг концерти (ўзбекча).
20.00 «Юность Узбекистана» радиостанциясининг программаси.
20.30 Ёшлар учун концерт (русча).
21.00 Халқаро мавзуларда суҳбат (ўзбекча).
21.10 Қишлоқ хўжалик ходимлари учун концерт.
22.20 Уйғун ва И. Султон. «Алишер Навоий». Тошкент қишлоқ хўжалик институти бадиий ҳаваскорларининг спектакли.

Иккинчи

19.00 Область театрлари артистларининг концерти.
19.30 Александр Тихонов куйлайди.
20.00 «А. М. Горький бадиий адабиёт тили ҳақида» (тожикча).
20.20 СССР халқларининг куйлари.
21.00 Ҳ. Шарипов. «Қуёшга ошиқман» радиокомпозицияси (ўзбекча).
21.30 Москва. Миллионлар ленинча университети.

Учинчи

18.30 Ўзбек композиторлари кантаталаридан қисмлар.

5 МАРТДА СЕШАНБА

Биринчи

6.15 Тонгги концерт.
8.25 Ўзбек операларидан парчалар.
9.30 Халқ қўшиқлари.
10.10 Воронеж рус халқ хорининг концерти.
10.30 Д. Шостакович. «Степан Разиннинг қатл этилиши» симфоник поэмаси.
11.15 А. М. Горький туғилган куннинг 100 йиллиги олдидан. «Горький Самарқанд ҳақида». Тарих фанлари кандидати Ю. Алескеровнинг суҳбати (ўзбекча).
11.25 Чолғу куйлари (ўзбекча).
12.15 «Замондошларимиз». Адабий эшиттириш (русча).
13.30 Белорус эстрада оркестрининг концерти.
16.10 Ҳайруллаевнинг «Танбур тароналари» ҳикояси (ўзбекча).
16.50 «Правда» газетасининг обзори (ўзбекча).
18.00 «Сўз бердингми — уни бажар» деган эшиттириш (русча).
18.10 М. Кажлаев. «Доғистон» симфоник манзараларидан қисмлар.
18.40 Спорт эшиттириши (ўзбекча).
19.20 Экран куйлари (ўзбекча).
20.00 «Ёшлик» радиостанциясининг программаси.
20.30 Ёш композиторлар асарлари (ўзбекча).
21.00 Халқаро мавзуларда суҳбат.
21.10 Қишлоқ хўжалик ходимлари учун концерт.
21.30 «Октябрь» радиостанциясининг программаси (русча).
22.30 Концерт.
22.40 М. Горький. «Клим Самгиннинг ҳаёти» романидан боблар (ўзбекча).
23.15 Янги Тошкентни қураётганлар учун концерт (ўзбекча).

Иккинчи

8.25 Классик куй шинавандалари учун концерт.
9.15 Реклама ва эълонлар.
19.00 Рус адабиёти классиклари. Л. Н. Толстой. «Балдан сўнг» деган радиоинсценировка (ўзбекча).
19.30 Дўстларимиз эстрадаси (русча).
20.00 Тожик лирик куйларидан концерт.
20.30 Қорақалпоқ куйлари.
20.50 «Ленин номида». Украина радиосининг эшиттириши (русча).
21.00 Ўзбекистонда тожик маданияти декадаси олдидан. Жалол Икромий. «Олов қизи» романидан боблар (ўзбекча).
21.30 Москва. Миллионлар ленинча университети.

Учинчи

14.00 Г. Майборода. «Арсенал» операси.
17.30 Музикали радиопостановка (русча).

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА
«ҚУВНОҚ АРЕНА»
КОЛЛЕКТИВИ АРТИСТЛАРИНИНГ
ВИКТОР ВЛАДИМИРОВ
раҳбарлигидаги
ГАСТРОЛЛАРИ

Жаҳон экс чемпиони, хизмат кўрсатган спорт мастери

ГРИГОРИЙ НОВАК

ўз ўғиллари билан кучли аттракцион томошаларини намойиш қилади.
Томошалар кеч соат 7 яримда бошланади.
Билетлар сотилмоқда.

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

4 мартда
5-АБОНЕМЕНТ БЎЙИЧА БЕШИНЧИ КОНЦЕРТ-ЛЕКЦИЯ

ЎЗБЕК АДАБИЁТИ МУЗИКАДА

(Поэзия ва музика)
Концерт-лекция кеч соат 8 да бошланади.
Абонементлардан ташқари билетлар концерт зали кассасида кундуз соат 2 дан, район кассаларида 12 дан сотилади.

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА
6 мартда
ОЛМАХОН ҲАЙИТОВА
иштирокида
ХОРАЗМ АНСАМБЛИНИНГ КОНЦЕРТИ

Концертда Гулчеҳра Исмоилова, Раъно Жуманиёзова, Манзура Мўминова, Ҳамида Қосимова, Раҳима Рихсиева, Шариф Султонов, Жуманиёз Собиров ва бошқалар қатнашади.
Концерт кеч соат 8 да бошланади.
Билетлар концерт зали кассасида кундуз соат 2 дан, район кассаларида кундуз 12 дан сотилади.

ТОШКЕНТ ТЕМИР ЙЎЛ ТРАНСПОРТИ ИНЖЕНЕРЛАРИ ИНСТИТУТИ
1968 йил учун
қуйидаги мутахассисликлар бўйича
АСПИРАНТУРАГА
ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда темир йўл транспорти иқтисоди, ташкил этиш ва планлаштириш.
Аризалар 15 майгача қабул қилинади.
Конкурс имтиҳонлари — 1 июндан.
Қабул қилиш шартлари ҳамма олий ўқув юртларидагидек, умумий.
Аризага керакли ҳужжатларни қўшиб Тошкент шаҳар, Оборонная кўчаси, 1-уй, ректор номига юборилади.

ЛЕНИН ОРДЕНЛИ ГЛАВЛЕНИНГРАДСТРОЙ
«ЛЕНТАШСТРОЙ»
18-ТРЕСТИНИНГ
2-ҚУРИЛИШ-МОНТАЖ ПОЕЗДИ
Ленинград Давлат университети қурилишига
ёлғиз эркак ва хотин-қизларни
ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

Ленинград шаҳрига бориш истагини билдирган кишилар бепул билет, прописка ва яхши жиҳозланган ётоқхона билан таъминланадилар.
Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Чилонзор массиви, 8-квартал, Телефон Ж-7-28-63.

ЗАНГОРИ ЭКРАНДА КЎРИНГ

4 МАРТДА ДУШАНБА

Биринчи

(3-КАНАЛ)
Рус тилида:
18.00 Болалар учун кинофильм.
18.10 Телевизион янгиликлар.
18.25 Совет Армияси жангчилари учун «Окоп қўшиқлари изидан» деган эшиттириш.
19.05 Марказий универсал магазиндан «Сен нима совға қиласан?» деган репортаж олиб кўрсатилади.
19.20 Алишер Навоий туғилган куннинг 525 йиллиги олдидан. «Навоий асарлари рус тилида» деган адабий эшиттириш.
19.45 Эшиттиришлар программаси.
Ўзбек тилида:
19.50 Телевизион янгиликлар.
20.10 «Ярим аср йилномаси» циклидан кўп серияли ҳужжатли телевизион фильмларнинг 1923 йил ҳақидаги серияси.
21.10 Халқ контроли — амалда.
21.30 «Ленинлома» программаси. Телевизион театр. А. Мухтор. «Опа-сингиллар» (III қисм).

Иккинчи

(5-КАНАЛ)
Ўзбек тилида:
18.00 Ўқув эшиттиришлари программаси. Ўқувчилар учун. Биология. «Умуртқали ҳайвонларнинг эмбрионал ривожланиши» деган темада эшиттириш.
18.30 Физика. «Электр ўлчов асбоблари билан ишлаш».
19.00 Студентлар учун назарий механикадан машғулот.
МОСКВА КЎРСАТАДИ
20.00 Эшиттиришлар программаси.
20.05 Телевизион янгиликлар.
20.15 «Карусель». Музикали программа.
21.00 Ўқувчилар учун. «Пионерия» телевизион агентлиги.
21.30 Марксизм-ленинизм асослари мактаби тингловчилари учун. «Партия—Октябрь йўлбошчиси» деган темада эшиттириш Ленинграддан олиб кўрсатилади.
22.00 Ю. Фрике. «Иккинчи шахс». Телеспектаклнинг биринчи қисми.
23.15 Музикали танаффус.
23.30 «Вақт» информацион программаси.
00.15 Москва эшиттиришларининг охири.

Учинчи

(9-КАНАЛ)
ДУШАНБА КЎРСАТАДИ
18.00 Экран — болаларга.
18.30 Кинофильм.
19.00 Янгиликлар.
19.10 «Константин Заслонов». Бадиий фильм.
20.40 «Дўстлар овози» (тожик тилида).
21.00 Музика ҳақида суҳбат (тожик тилида).
21.30 «Гўзаллик оламига саёҳат» (тожик тилида).
22.00 Рус тилида янгиликлар.
22.10 Ҳужжатли фильм.
22.40 Поэзия сатрлари.

5 МАРТДА СЕШАНБА

Биринчи

(3-КАНАЛ)
Рус тилида:
17.55 Эшиттиришлар программаси.
18.00 Телевизион янгиликлар.
18.15 «Ленин чақириғи билан» деган темада эшиттириш.
18.35 Реклама ва эълонлар.
18.40 «Женя, Женяжон ва Катюша». Бадиий фильм.
Ўзбек тилида:
20.00 «Дўстлик» тўлқинида.
21.00 Телевизион янгиликлар.
21.20 Алишер Навоий туғилган куннинг 525 йиллиги олдидан. «Адабий меросимиз ойнаижаҳонда» циклидан навбатдаги эшиттириш.
21.50 Мусобақа ғолиблари.
22.05 Музикали лавҳа. «Ерёр».

Иккинчи

(5-КАНАЛ)
Рус тилида:
18.00 Ўқув эшиттиришлари программаси. Ўқувчилар учун. Физика. «Эркин ва мажбурий тебранишлар».
18.30 К. Паустовский ижоди ҳақида эшиттириш.
19.00 Студентлар учун назарий механикадан машғулот.
МОСКВА КЎРСАТАДИ
20.00 Эшиттиришлар программаси.
20.05 Телевизион янгиликлар.
20.15 Қишлоқ хўжалик билимлари академияси.
20.45 «Кўзгу». Мультфильм.
21.00 «Сенга, ёшлик» Музикали эшиттириш.
21.30 Марксизм-ленинизм асослари мактаби тингловчилари учун. «Социализмнинг сиёсий иқтисоди»дан суҳбат.
22.00 Ю. Фрике. «Иккинчи шахс». Телеспектаклнинг иккинчи қисми.
23.15 Музикали танаффус.
23.30 «Вақт» информацион программаси.
00.15 Реклама.
00.30 «Билим». Илмий-оммабоп эшиттиришлар программаси. «Ўзбек олимлари олиб бораётган ишлар ҳақида» деган эшиттириш Тошкентдан олиб кўрсатилади.
01.15 Москва эшиттиришларининг охири.

Учинчи

(9-КАНАЛ)
20.00 Ўқувчилар учун. «Китоб—бизнинг дўстимиз» (ўзбек тилида).
Рус тилида:
20.20 «Йўқолган асбоб». Концерт.
21.00 «Бизнинг хотин-қизларимиз». Телеочерк.
21.20 Партия ташкилоти ва меҳнатни илмий асосда ташкил этиш.
21.35 «Оддий воқеа». Бадиий фильм.

КИНО

4 МАРТДА

Аёллар ҳукмронлиги — «ЧАЙКА», «ЎЗБЕКИСТОН», «ВОСТОК», НАВОИЙ номли (кечқурун). САНЪАТ САРОЙИ (кеч соат 7 яримда).

Соҳибжамол — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «МОСКВА» (кечқурун), САНЪАТ САРОЙИ (кеч соат 9.15 минутда).

5 МАРТДА

Аёллар ҳукмронлиги — «ЧАЙКА» «ЎЗБЕКИСТОН», «ВОСТОК», НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Соҳибжамол — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

ТЕАТР

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 4/III да **Тошболта ошиқ**, 6/III да **Қалам қошлигим**.

2-«СТРОЙМЕХАНИЗАЦИЯ» ТРЕСТИНИНГ
8-МЕХАНИЗАЦИЯ БОШҚАРМАСИГА

минора крани машинистлари, шофёрлар, 1-5 разрядли слесарлар, 3-5 разрядли электриклар, газ ва электр пайвандчилари, 3-4 разрядли токарлар.

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Қизил партизан кўчаси, 50-уй (10, 14, 56-автобуслар, 10-троллейбуснинг «Компрессор заводи» бекати).

КОЛХОЗЛАР, КОЛХОЗЧИЛАР ВА АЙРИМ ШАХСЛАР ДИҚҚАТИГА!
«21-ПАРТСЪЕЗД» МАССИВИДА
«ЯНГИОБОД» БОЗОРИ
ОЧИЛДИ

Қишлоқ хўжалик маҳсулотларингизни сотишингизни таклиф қиламиз.

ХАРИДОРЛАР ДИҚҚАТИГА!

ЯҚИНДА 8 МАРТ БАЙРАМИ

8 МАРТДА ХОТИН-ҚИЗЛАРГА СОВҒА ҚИЛИШ — ЭРКАКЛАРИМИЗНИНГ ЯХШИ ОДАТИДИР.

Яқин таниш-билишингизга совға қилиш ёдингиздан чиқмасин!

«Таштекстильшвейторг»нинг махсус магазинларига марҳамат!

Сезгир сотувчилар Сизга жун, синтетик тола аралаштирилган ярим жун, ипакли, замонавий расмлар туширилган натурал ва сунъий, синтетик ва жут толаси, ип-газламалар, кўйлаклар учун ҳар турли рангдаги миллий газламалар, текис бўялган ва гулли, штампел газламалар, шунингдек хотин-қизларнинг тайёр кўйлаклари, кўйлак-костюмлари, бош кийимлари ва бошқа турли фасондаги ва размердаги буюмлари, ҳурматли аёлларимизнинг кўнглига хуш келадиган тикилган тайёр буюмларни таклиф қилишади.

Совғалар олишни сўнгги кунларга қолдирманг.

Бизнинг магазинлар адреси:

21-магазин «Тоҳир ва Зуҳра», 19-магазин «Газмоллар уйи», 22 ва 18-магазинлар — Октябрь колхоз бозорида;

10, 12, 13, 49, 50-магазинлар — Олой бозорида;

44, 45, 46, 74-магазинлар — Госпиталь бозорида;

1, 2, 3-магазинлар — Шота Руставели кўчасида;

7-магазин — Беруний майдонида (Бешёғоч);

8-магазин — Муқимий кўчаси, 7 б секторида;

15, 64-магазинлар — Киров кўчасида;

17, 37-магазинлар — Ўзбекистон кўчасида;

36, 47-магазинлар — Ново-Московский кўчасида;

39-магазин — 4-жилгородок, Черёмушка кўчаси, 22-уйда;

55, 56-магазинлар — «Октябрь» ва «XXII партсъезд» турар жой массивида

«ТАШТЕКСТИЛЬШВЕЙТОРГ» МАГАЗИНЛАРИГА МАРҲАМАТ!

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИЛАР:

1968 йил 14 март кундуз соат 12 да, Тошкент қишлоқ хўжалик институтининг бирлашган илмий совети мажлисида («Қизил Октябрь» қишлоғи, 60-аудитория) қишлоқ хўжалик фанлари кандидати деган илмий даражани олиш учун:

Г. К. Дорошенко: «Ипак қурти селекциясидан такрорий чатиштиришнинг самарадорлиги» деган темада;

Т. Ниёзов: «Тошкент область шароитида қанд лавлаги (хашаки) касалликлари ва унга қарши кураш чоралари» деган темада

Диссертациялар билан институт кутубхонасида танишиш мумкин (Тошкент область, Орджоникидзе райони «Қизил Октябрь» қишлоғи).

1968 йил 15 март кундуз соат 2 да, Тошкент политехника институтининг химия-технология факультети илмий совети мажлисида (Т. Шевченко кўчаси, 1-уй) техника фанлари кандидати деган илмий даражани олиш учун

Л. П. Ступакова: «Шўр тупроқ хоссаларининг механик структураси ва йўл қурилишида улардан фойдаланиш» деган темада.

Диссертация билан институт кутубхонасида танишиш мумкин (Навоий кўчаси, 13-уй).

1968 йил 15 март кундуз соат 2 яримда, Тошкент политехника институти физик-инженерлик ва энергетика факультетларининг илмий совети мажлисида (Студентлар шаҳарчаси, физик-инженерлик факультети) техника фанлари кандидати деган илмий даражани олиш учун эълон қилинган ишлари юзасидан умумий

ДОКЛАД ЁҚЛАЙДИ:

Н. П. Шепченко: «Сув таъминоти системаларидаги пневмонасос ускуналари» деган темада.

Доклад билан институт кутубхонасида танишиш мумкин (Навоий кўчаси, 13-уй).

ЎЗБЕКИСТОН СОҒЛИҚНИ САҚЛАШ МИНИСТРЛИГИ
ДАВЛАТ АПТЕКАЛАР БОШҚАРМАСИНИНГ ФАРМАЦЕВТИКА ФАБРИКАСИГА

энергоучастка бошлиғи, 3-6 разрядли слесарлар, токарь, пайвандчи, бухгалтер-кассир, секретарь-машинистка

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Қорасарой проезди, 1-а уй (7, 10-троллейбуслар, 43, 56-автобусларнинг «Шимолий Олмазор» бекати)

ТОШКЕНТ ШАҲАР АПТЕКАЛАР БОШҚАРМАСИГА

кадрлар бўйича инспектор, бухгалтерлар, бухгалтер-ревизор

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Пролетар кўчаси, 33 «а»-уй (1, 2, 5, 14-трамвайларнинг «Жуковский» бекати).

ТОШКЕНТ ШАҲАР ИЖРОИЯ КОМИТЕТИНИНГ МАИШИЙ ХИЗМАТ КЎРСАТИШ БОШҚАРМАСИГА

план бўлими бошлиғи, катта иқтисодчилар, бош бухгалтерлар, бухгалтер-ревизорлар

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Кисловодск кўчаси, 80-уй, кадрлар бўлими.

ЎРТА ОСИЁ ТЕМИР ЙЎЛИ ИШЧИЛАР ТАЪМИНОТИНИНГ ЙЎЛ БОШҚАРМАСИГА

савдо бўлими бошлиғи ўринбосари, катта ревизор, катта бухгалтер, ишчилар таъминоти бўлимининг бош бухгалтери, товаршунос, савдо бўйича иқтисодчи, ОРС буфетчилари

КЕРАК

Мурожаат учун ардес: Тошкент шаҳар, Гоголь кўчаси, 94-уй 3-қават, 179-хона.

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ 4-бет

«ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ» — орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета.

БИЗНИНГ АДРЕС: Тошкент шаҳар, Дзержинский кўчаси, 15-уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ. Коммутатор — В3 02.49 дан В3-02-58 гача, редактор ўринбосарлари — В3-29-33; В3-29-09; масъул секретарлар — В3-27-22; партия, совет ва касаба союз ташкилотлари, шаҳар хўжалиги бўлимлари — В3-29-42; саноат, қурилиш ва транспорт бўлими — В3-27-03; адабиёт, санъат ва маданият бўлими — В3-29-55; хатлар ва оммавий ишлар, физкультура ва спорт бўлимлари — В3-29-70; фан ва олий ўқув юртлари, иллюстрация бўлимлари — В3-27-57; ахборот бўлими — В3-65-57; эълонлар бўлими — В3-81-42.

4 МАРТ, 1968 Й. Р. 02283. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. Индекс 64579. Нашр. № 2349.